

"קריאה מהנה!"

תוכנית לקידום שטף הקריאה

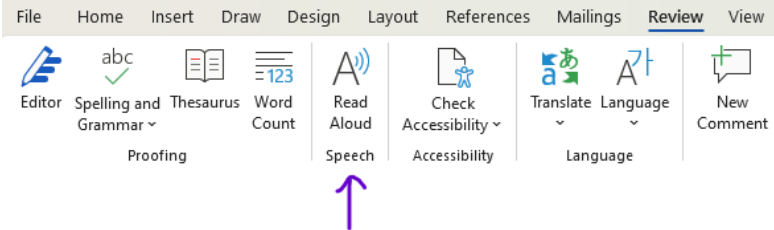
מדריך למורה

- ◀ שם הטקסט: **האם בעתיד נשלם בבקבוקים?**
- ◀ לקוח מתוך: כתב העת "סימניה"
- ◀ מספר מילים: 53
- ◀ מבנה רטורי: בעיה ופתרון

מטרות ההתערבות

1. הרחבת ידע עולם, ידע לשוני ואוצר מילים
2. הנאה מקריאה ועירור הסקרנות
3. תרגול מיומנויות קריאה בדגש על שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

מהלך הפעילות

<p>1) הפקת מידע מכותרת ומתמונה: השערה במה יעסוק הטקסט טרם קריאתו.</p> <p>2) הטרמת אוצר מילים מתוך הטקסט באמצעות פעילות של מילוי תשבץ.</p> <p>3) קריאת קטע מידע קצר בנושא הקשר שבין האדם לסביבה – בקטע מוסבר באופן מפורש הקשר שבין מחזור לשמירה על איכות הסביבה. מטרתו לצמצם פערי ידע (אם קיימים).</p>	טרום קריאה
<p><u>שלב 1:</u> האזנה להקראה קולית (בידי המורה או באמצעות קריינות דיגיטלית) תוך ליווי הקריאה באצבע ובמבט.</p> <p>שימו לב! מוצעות שתי גרסאות של הטקסט: בכתוב מלא ללא ניקוד ובניקוד מלא. בכיתות ד-ו נצפה שרוב התלמידים יקראו טקסט מסוג זה ללא הסתייעות בניקוד. ניתן להציע את הטקסט המנוקד לתלמידים שעדיין נשענים על הניקוד בקריאתם.</p> <p><u>נגישות אוריינית:</u> ניתן ליצור הקראה קולית דיגיטלית באמצעות אוטאר או באמצעות ההקראה הקולית ב־word. ראו הסבר בצילום המסך.</p> <p><u>שלב 2:</u> קריאה עצמית ראשונה. הנחיה למיקוד הקשב בתוכן, בניטור הבנה ובהקפדה על הדיוק בקריאה.</p>	במהלך הקריאה

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

<p style="text-align: center;">קריאה מעמיקה – מתרגלים הבנה</p> <p>(1) <u>השלמת מידע בתרשים</u>: ניתוח רכיבי התוכן במבנה של בעיה ופתרון. שימו לב! מוצעות שלוש אפשרויות שונות למילוי התרשים ברמות קושי שונות (עמודים 10-13).</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin: 10px 0;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;"> <p style="text-align: center;">הבעיה:</p> <p>אין מספיק מודעות בקרב הציבור לגבי הצורך לשמור על איכות הסביבה.</p> </div> <div style="text-align: center; margin: 0 10px;"> <p>מילת קישור</p> <p>לכן</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 45%;"> <p style="text-align: center;">הפתרון:</p> <p>חברת אדידס הציבה מכונות מיוחדות למחזור בקבוקים בחנויותיה. הלקוחות שמחזרו בקבוקים במכונות אלו קיבלו שוברי קנייה באדידס. בדרך זו קיוו בחברה לעודד אנשים למחזר בקבוקים וכך לתרום לשיפור איכות הסביבה.</p> </div> </div> <p>(2) <u>הפקת מידע מסרטון</u>: קישור לסרטון בנושא מחזור בקבוקים כחלק מתאוריית הכיף. הדגש בו הוא כיצד לעודד אנשים למחזר בקבוקים בצורה חווייתית ומהנה וכך להגביר את תופעת המחזור ולשמור על איכות הסביבה. בסעיף ב מתבקשים התלמידים לחשוב על רעיון מקורי נוסף כיצד לשמור על איכות הסביבה. סעיף זה מיועד לעידוד החשיבה היצירתית.</p> <p>(3) <u>שאלה מסכמת הדורשת היסק והכללה</u>: מהו הנושא העיקרי של הטקסט? המטלה מזמנת הזדמנות לתרגל ליצור הכללה ולהבחין בין עיקר לטפל. זוהי שאלה סגורה. יש בה מסיחים המתמקדים בפרטים, ויש תשובה אחת (ד) המתארת את נושא הטקסט בהכללה.</p> <p>(4) השאלה האחרונה היא סגיר לפעילות. היא מכוונת את התלמידים לרפרר לשאלה הראשונה בפעילות ולבחון אם ההשערה שלהם לגבי נושא הטקסט הייתה נכונה. זו הזדמנות לשוחח על סוגים שונים של כותרות.</p> <p style="text-align: center;">חקירת מילים: שייכות חבורה ופרודה</p> <p>(1) בשלב הראשון מתבקשים התלמידים לחקור את צורת השייכות ולהשלים את הטבלה. בשורה האחרונה בטבלה הם מתבקשים להוסיף דוגמאות בעצמם. בחלק זה מתרגלים ידע מורפולוגי ואת האופן שבו בנויות המילים בעברית.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">מְשֻׁמָּעוֹת הַמִּילָה</th> <th style="width: 33%;">לְקוֹחוֹתֶיהָ</th> <th style="width: 33%;">לְקוֹחוֹתָיו</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>מילת הבסיס</td> <td>לקוחות</td> <td>לקוחות</td> </tr> <tr> <td>התוספת שהתווספה למילת הבסיס</td> <td>יה</td> <td>יו</td> </tr> <tr> <td>המשמעות שמוסיפה התוספת למילת הבסיס</td> <td>שייכות רבים נקבה</td> <td>שייכות רבים זכר</td> </tr> </tbody> </table>	מְשֻׁמָּעוֹת הַמִּילָה	לְקוֹחוֹתֶיהָ	לְקוֹחוֹתָיו	מילת הבסיס	לקוחות	לקוחות	התוספת שהתווספה למילת הבסיס	יה	יו	המשמעות שמוסיפה התוספת למילת הבסיס	שייכות רבים נקבה	שייכות רבים זכר	<p>לאחר הקריאה</p>
מְשֻׁמָּעוֹת הַמִּילָה	לְקוֹחוֹתֶיהָ	לְקוֹחוֹתָיו											
מילת הבסיס	לקוחות	לקוחות											
התוספת שהתווספה למילת הבסיס	יה	יו											
המשמעות שמוסיפה התוספת למילת הבסיס	שייכות רבים נקבה	שייכות רבים זכר											

(1) _____	(1) _____	דוגמאות למילים
(2) _____	(2) _____	הבניות בצורה דומה
(3) _____	(3) _____	

(2) משחק עצמאי או כיתתי בפלטפורמה של קהוט או לחלופין השלמת המילים בדף.

תרגולי קריאה – לשיפור מהירות ודיוק הקריאה

קריאה חוזרת תוך הקלטה ומדידת זמן + מעקב בתרשים.
אפשר להציע לתלמידים להיעזר בהקלדה הקולית בוורד במהלך הקריאה.
הטקסט שיקראו ייכתב אוטומטית וישמש לאחר מכן כבקרה על הדיוק בקריאתם.
הנחו אותם לעבור עליו ולסמן מילים שלא קראו נכון.
*יש להביא בחשבון כי לעיתים מנגנון ההקלדה הקולית אינו מדויק.
חשוב כי ההקראה של הטקסט תיעשה בקול רם וברור ובסביבה שקטה.
"כרטיס יציאה" מן הטקסט: מומלץ להפנות את התלמידים לאתר של קק"ל.
באתר משחקים וחידונים חווייתיים מרחיבי ידע עולם וערכים בנושא איכות הסביבה.
מומלץ לעודד את התלמידים להיכנס לקישורים ולשחק. אפשר להפוך את הפעילות לחידון תחרותי פעיל בכיתה. לחלק את התלמידים לקבוצות. כל קבוצה בתורה מנסה לפתור את החידה בזמן מוקצב. אם אחת הקבוצות לא הצליחה – התור עובר לקבוצה הבאה.

חידון: <https://games.kkl.org.il/quizzes/Rebus-clean-up-day/index.html>
משחק מסלול:
https://www.kkl.org.il/education/greenwin_games/recycle_game.aspx

פיתוח וכתובת התוכנית

ד"ר לימור קולן, מפמ"ר עברית בגיל הרך וביסודי

ד"ר אפרת קוצר, מדריכה ארצית, צוות הפיקוח על הוראת העברית ביסודי, המזכירות הפדגוגית,

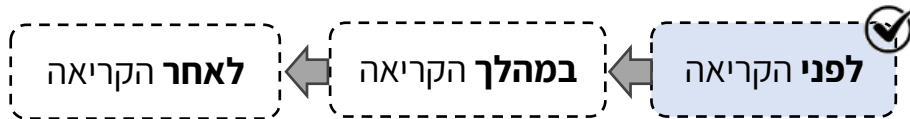
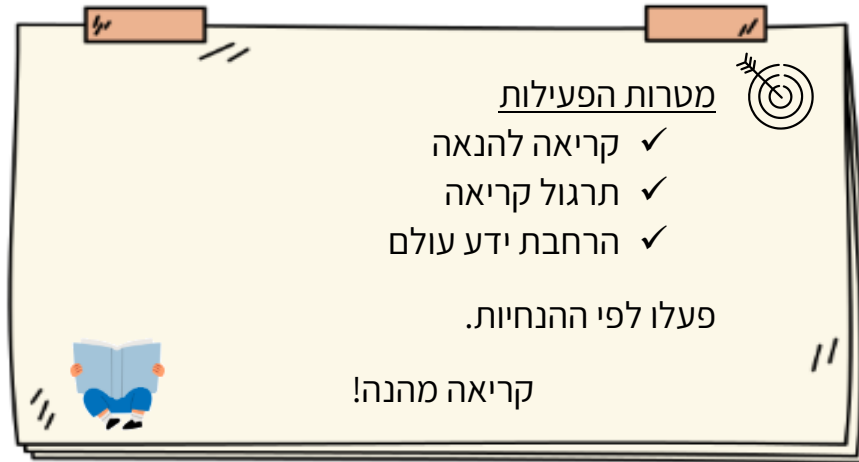
אגף שפות

עריכת לשון וייעוץ פדגוגי: ד"ר אנה ענבר, מדריכה ארצית, צוות הפיקוח על הוראת העברית

ביסודי, המזכירות הפדגוגית, אגף שפות

תשפ"ה 2024

האם בעתיד נשלם בבקבוקים?

הפקת מידע מיותרת ומתמונה

1) קראו את הכותרת: **האם בעתיד נשלם בבקבוקים?** והתבוננו בתמונה.

א. על סמך הכותרת והתמונה בלבד, שערו במה יעסוק הטקסט.

ב. האם הכותרת עוררה בכם סקרנות, עניין ורצון לקרוא את הטקסט?

סמנו באיזו מידה?

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

האם בעתיד נשלם בבקבוקים?

1) לפניכם תשבץ ובו מילים מתוך הטקסט. השלימו אותו.

היעזרו באוצר המילים שלמטה.

מאוזן ←

מאונך ↓

2. הגנה על הטבע

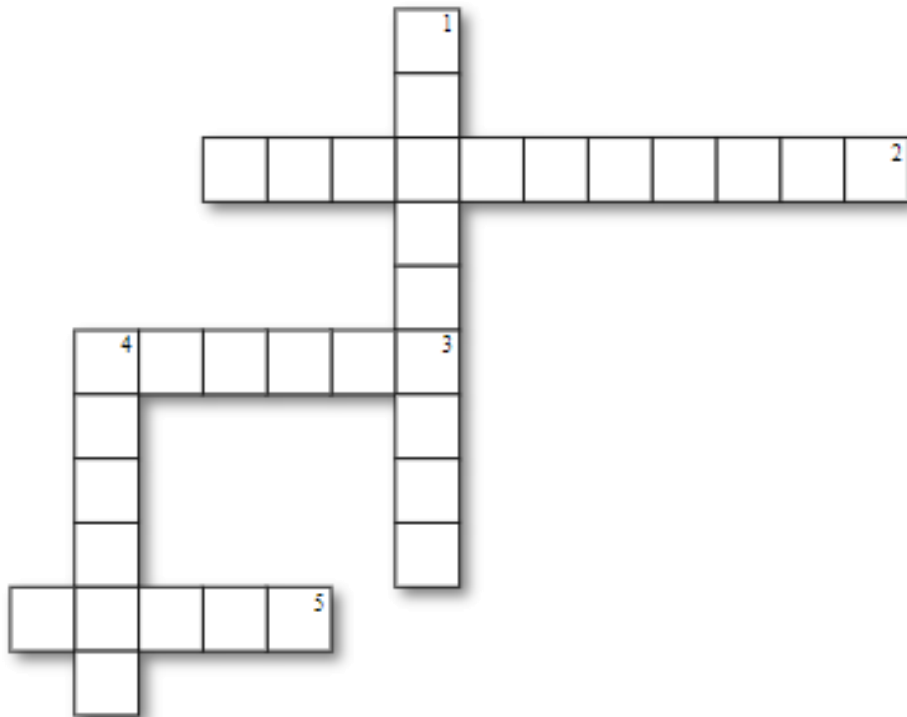
1. כרטיס שווה ערך לכסף שבאמצעותו

3. מקבלים תמורה, מרוויחים

אפשר לשלם בחנויות שונות

5. שימוש חוזר בדבר ישן

4. הכרה בקיומו של דבר מה

אוצר המילים: נשכרים | איכות הסביבה | מחזור | מודעות | שובר קנייה

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

(2) קראו את הקטע.

אתם יכולים גם להאזין לו [בקישור הבא](#).

הידעת!?

על הקשר שבין האדם לסביבה

הקשר בין הסביבה לאדם הוא דו־כיווני: תנאי הסביבה משפיעים על חיהם האדם, ובני האדם משפיעים על תנאי הסביבה.

כיצד הדבר קורה?

ככל שאנחנו מייצרים יותר פסולת, כך אנחנו מזהמים יותר את הסביבה שבה אנחנו חיים. לעומת זאת, מחזור שומר על הסביבה ירוקה ונקייה יותר. "מדוע?" אתם שואלים. מחזור מיטיב עם הסביבה מכיוון שבמקום לזרוק חומרים שונים, אנחנו מייצרים מהם מוצרים חדשים, וכך מפחיתים את כמות הפסולת המזהמת את הסביבה.

(3) בקטע המידע שקראתם מתואר הקשר שבין **פעולת המחזור ואיכות הסביבה**.

א. העתיקו את ההיגדים למקום המתאים בתרשים, לפי הכתוב בטקסט.

מחסן היגדים: הפחתת הפסולת | סביבה נקייה | מחזור

ב. בקטע כתוב: "מחזור **מיטיב** עם הסביבה".

איזו מילה מזכירה לכם המילה **מיטיב**? _____.

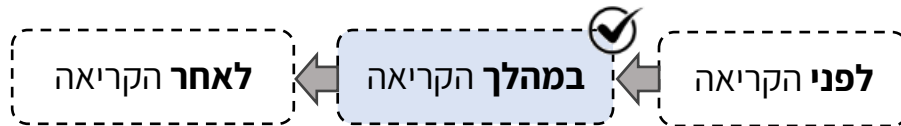
ג. במילים אחרות, אפשר לומר שמחזור _____ לסביבה.
(מסייע | מפריע)

כדי למצוא פירוש של מילה לא מוכרת
ננסה לחפש מילה הדומה לה מאותה
משפחת מילים (מאותו שורש).

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

האזינו לכתבה המוקראת לכם בידי המורה או באמצעות [הקראה קולית דיגיטלית](#).

במהלך ההאזנה **חשוב שתלוו את הקריאה** באצבע ובמבט.

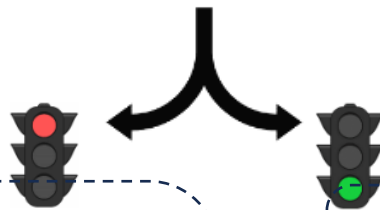
כעת תורכם, קראו את הטקסט בעצמכם.

דייקו בקריאתכם. אין צורך למהר!

קראו בקצב המאפשר הבנה.

במהלך הקריאה התמקדו בהבנת התוכן.

בסיום הפסקה שאלו את עצמכם: מה הבנתם? על מה מסופר בפסקה?

אם אתם מרגישים שהתוכן אינו מובן לכם מספיק, עצרו!

↪ האטו את קצב הקריאה.

↪ קראו שוב חלקים בטקסט.

↪ זהו מילים המעכבות את קריאתכם.

קראו אותן שוב ונסו להבין את משמעותן.

אם הבנתם - יש לכם אור ירוק.
המשיכו הלאה.

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

האם בעתיד נשלם בבקבוקים?

אדידס, יצרנית בגדים ונעלי ספורט, מבקשת להעלות את המודעות לשמירה על איכות הסביבה בקרב לקוחותיה. כדי לעשות זאת החברה הציבה מכונות מיוחדות למחזור בקבוקים בחנויות מרכזיות בפריז ובניו יורק. בתמורה לבקבוקים הלקוחות מקבלים שוברי קנייה לנעלי ספורט אופנתיות. בדרך הזאת מקווים בחברת אדידס לתרום לשיפור איכות הסביבה – צעד שממנו כולנו נצא נשכרים.

לקוח מתוך כתב העת "[סימניה](#)".

פירושי מילים

- ☞ מודעות – הכרה בקיומו של דבר מה
- ☞ איכות הסביבה – הגנה על הטבע
- ☞ מחזור – שימוש חוזר בדבר יש, יצירה של מוצר חדש מפסולת
- ☞ שוברי קנייה – כרטיס שווה ערך לכסף שבאמצעותו אפשר לשלם בחנויות שונות
- ☞ נשכרים – מקבלים תמורה, מרוויחים

האם בעתיד נשלים בבקבוקים?

אדידס, יצרנית בגדים ונעלי ספורט, מבקשת להעלות את המודעות לשמירה על איכות הסביבה בקרב לקוחותיה. כדי לעשות זאת החברה הציבה מכונות מיחדות למחזור בבוקים בחנויות מרכזיות בפריז ובניו יורק. בתמורה לבקבוקים הלקוחות מקבלים שוברי קניה לנעלי ספורט אפנתיות. בדרך הזאת מקיים בחברת אדידס לתרם לשפור איכות הסביבה – צעד שממנו כלנו נצא נשכרים.

לקוח מתוך כתב העת "[סימניה](#)".

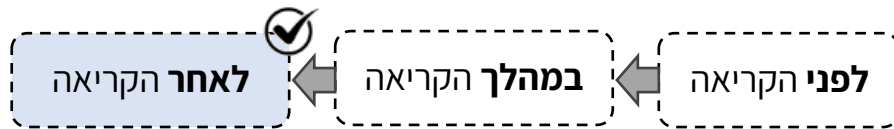
פירושי מילים

- ☞ מודעות – הכרה בקיומו של דבר מה
- ☞ איכות הסביבה – הגנה על הטבע
- ☞ מחזור – שימוש חוזר בדבר ישן, יצירה של מוצר חדש מפסלת.
- ☞ שוברי קניה – כרטיס שזה ערך לכסף שבאמצעותו אפשר לשלם בחנויות שונות.
- ☞ נשכרים – מקבלים תמורה, מרוויחים

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

לאחר קריאת הכתבה נעמיק בהבנת הרעיונות שבה, נחקור מילים ונתרגל קריאה.

1) הרעיונות בכתבה מאורגנים במבנה של תיאור של בעיה ופתרון.

השלימו את התרשים במילים שלכם:

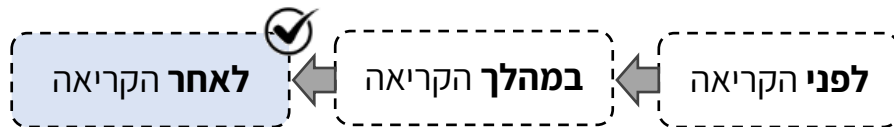
מהי הבעיה המוצגת בטקסט? מהו הפתרון המוצע לה?

הקציה:

הפתרון:

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

לאחר קריאת הכתבה נעמיק בהבנת הרעיונות שבה, נחקור מילים ונתרגל קריאה.

1) הרעיונות בכתבה מאורגנים במבנה של תיאור של בעיה ופתרון.

מהו **הפתרון** המוצע לבעיה בטקסט?

השלימו את התרשים במילים שלכם, לפי הכתוב בטקסט.

הקציה:

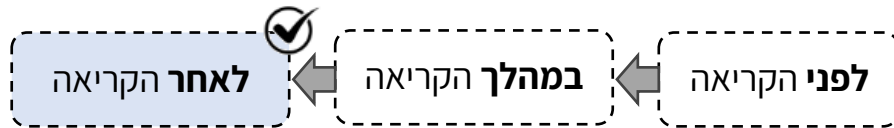
אין מספיק מודעות בקרב הציבור לגבי הצורך לשמור על איכות הסביבה.

הפתרון:

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

לאחר קריאת הכתבה נעמיק בהבנת הרעיונות שבה, נחקור מילים ונתרגל קריאה.

- 1) הרעיונות בכתבה מאורגנים במבנה של תיאור של בעיה ופתרון.
קלז: השלימו את המילים החסרות לפי הכתוב בטקסט.
אתם יכולים להיעזר במחסן המילים.

הקציה:

אין מספיק _____ בקרב הציבור לגבי הצורך _____ על איכות הסביבה.

הפתרון:

חברת _____ הציבה מכונות מיוחדות ל _____ בקבוקים בחנויותיה. הלקוחות שמחזרו בקבוקים ב _____ אלו קיבלו _____ באדיס. בדרך זו קיוו בחברה לעודד אנשים למחזר בקבוקים וכך לתרום לשיפור _____.

מחסן מילים: מודעות, שוברי קנייה, איכות הסביבה, מכונות, מחזור, לשמור, אדיס.

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

(2) צפו [בסרטון](#) הבא.

א. הסבירו כיצד הסרטון קשור לטקסט שקראתם?

ב. האם אתם יכולים לחשוב על רעיון נוסף, כיצד לעודד אנשים לשמור על איכות הסביבה?

האם תוכלו לחשוב על רעיון מקורי חדש שעדיין לא חשבו עליו?

(3) מה הנושא העיקרי של הטקסט?

א. חנויות אדידס בפריז ובניו יורק

ב. שיטת תשלום חדשה באמצעות בקבוקים

ג. שוברי קנייה לרכישת נעלי אדידס

ד. שמירה על איכות הסביבה

כדי להבין מה נושא הטקסט, נשאל: על מה או על מי בעיקר מדובר בו?

(4) לפני שקראתם את הטקסט, שיערתם לפי הכותרת והתמונה במה הוא יעסוק.

א. האם ההשערה שלכם תאמה את הכתוב בטקסט? _____

קיימים סוגים שונים של כותרות לכתבות:

(1) יש כותרות המוסרות מידע, ומגלות במה יעסוק הטקסט באופן ברור ומפורש.

(2) יש כותרות מגמתיות המביעות עמדה באופן מרומז או מפורש.

(3) יש כותרות "פיקנטיות", עמומות יותר, הבאות לייצר סקרנות ועניין אצל הקורא

ומרמזות על תוכן הטקסט.

ב. לאיזה סוג אפשר לשייך את הכותרת של הטקסט שקראתם? כתבו את מספרה _____

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

בכתבה שקראתם כתוב כי חברת אדידס מבקשת להעלות את המודעות לשמירה על איכות הסביבה בקרב **לקוחותיה**.

הידעת!?

קיימות שתי דרכים לבטא מצבים שבהם משהו או מישהו שייך לנו. מצבים אלה נקראים "שייכות".

שייכות חבורה – כאשר כינוי השייכות מתחבר לשם – למילת הבסיס (לקוחותיה)

שייכות פְּרוֹדָה – כאשר כינוי השייכות נפרד מהשם (הלקוחות שלה)

1. השלימו את הטבלה

לקוחותיו	לקוחותיה	
		מְשַׁמְעוֹת הַמִּילָה
		מִילַת הַבְּסִיס
		הַתּוֹסֶפֶת שֶׁהַתּוֹסֶפֶה לִמְלִילַת הַבְּסִיס
		הַמְשַׁמְעוֹת שֶׁמוֹסִיפָה הַתּוֹסֶפֶת לִמְלִילַת הַבְּסִיס
_____ (4)	_____ (1)	דוגמאות למילים
_____ (5)	_____ (2)	הבניות בצורה דומה
_____ (6)	_____ (3)	

2. השלימו את המשפטים הבאים עם **כינויי השייכות החבורה** המתאימים.

- דוגמה <**
- החברה פינקה את (לקוחות) לקוחותיה בשוברי קנייה.
 - הסבא לקח את (נכדים) _____ לקרקס.
 - הילד לא האמין למראה (עיניים) _____.
 - השודד לקח את (רגליים) _____ וברח מן המקום.
 - הכלבה לאסי שבה הבייתה (בעלים) ל _____ האהובים.
 - דורותי טיילה עם (חברים) _____ בארץ עוץ.
 - האם הברישה את (שערות) _____ של בתה הקטנה.
 - המאמן פרש את (זרועות) _____ וחיבק את הגולש שזכה במדליה.
 - חברת אדיס הציבה (חנויות) ב _____ מכונות למחזור בקבוקים.
 - הוא שוב שכח את (משקפיים) _____ בחנות.
 - המנצחת בטורניר הטניס התקשרה (הורים) ל _____ ובישרה להם על הזכייה.

[קישור לפעילות מקבילה ב!kahoot](#)

Kahoot!

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

תרגולי קריאה – לשיפור מהירות ודיוק

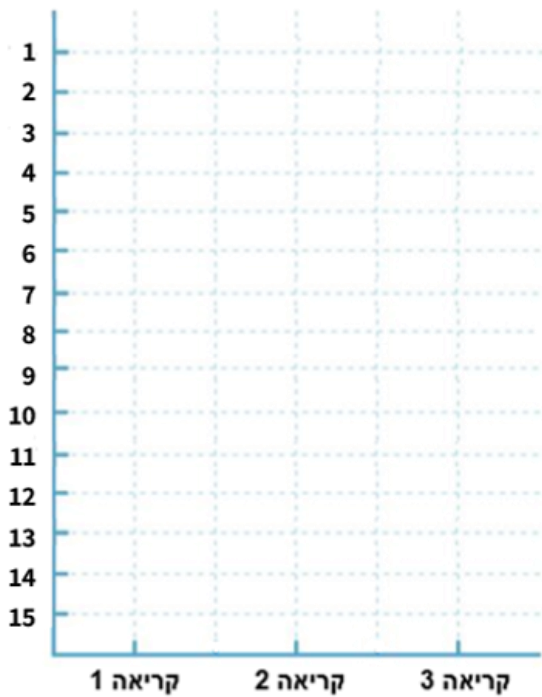

קריאה עצמית חוזרת

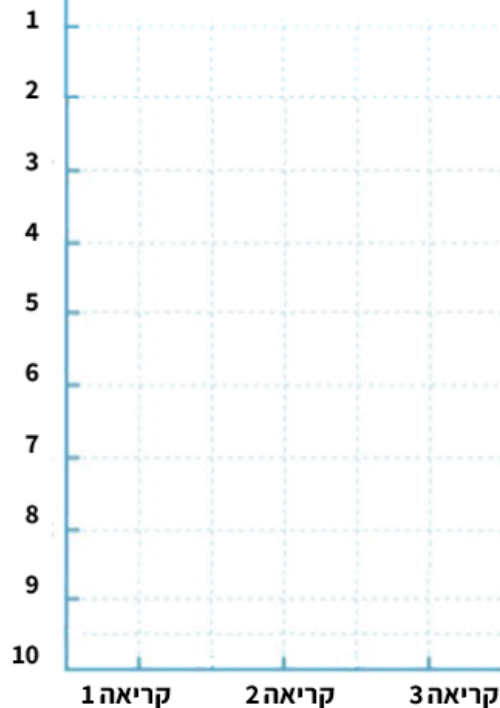
- 1) קראו ברצף את הטקסט כולו : הפעם שימו לב גם **לדיוק וגם למהירות הקריאה**.
- 2) כדי להעריך את **קצב הקריאה** שלכם הפעילו שעון עצר בטלפון ומדדו את זמן הקריאה. השלימו בתרשים.
- 3) כדי להעריך את **הדיוק** בקריאה שלכם הקליטו את עצמכם בעזרת הטלפון הנייד. לאחר מכן האזינו לקריאתכם וסמנו על גבי הטקסט את המילים שאינכם מרוצים מאופן קריאתן – מבחינת הדיוק או הקצב. כמה מילים כאלה יש? השלימו בתרשים.

דיוק הקריאה (מספר טעויות)
שם הטקסט: _____

קצב הקריאה (מספר דקות)
שם הטקסט: _____

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

הפיקוח על הוראת העברית ביסודי – המזכירות הפדגוגית, אגף שפות

מוזמנים ומוזמנות להיכנס לאתר של קרן קיימת לישראל (קק"ל).

באתר משחקים וחידונים חווייתיים מרחיבי ידע עולם וערכים בנושא איכות הסביבה.

לחצו על התמונות והתחילו לשחק....

קריאה מהנה! תלקיט לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

